Com-mens: logopedie bij communicatieproblemen door dementie

Mariëlle Olthof & Frieda Debets
Afasieconferentie 04-10-2019

ZonMw zmw UKON Alzheimer Centrum Radboudumc

1

Mede-presentatoren: Carola en Ad

Radboudumc

2

Hoe het begon…

2005
Verhaal Frieda
De logopedist

2013
Verhaal Mariëlle
De onderzoeker

Radboudumc

3

Het Com-mens onderzoek

- Vragenlijst ontwikkeld o.b.v. interviews
- Video-opnamen Frieda tijdens behandelingen
- Interventie gestructureerd
- Scholing voor logopedisten ontwikkeld
- 2-jarige pilot studie met 4 logopedisten en 40 koppels
  - Interviews en metingen
- Verslaglegging in artikelen

Radboudumc

4

Plotseling

Lokaal

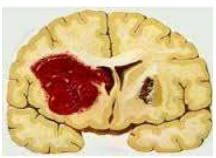

Proces

Totaal

Radboudumc

5

Wat ervaart iemand met dementie

- Mijn harde schijf zit propvol.
- De woorden zitten wel ergens maar verder weg.
- In een gesprek ben ik af en toe de weg kwijt.
- Ik praat minder.

Wat ervaart een naaste

- Ik kom niet binnen.
- Hij is lui geworden in het spreken.
- Hij luistert niet.
- Het interesseert hem niet meer.

Radboudumc

6

© Radboudumc
Frieda Debets en Mariëlle Olthof-Nefkens

Er is meer ruis op de lijn

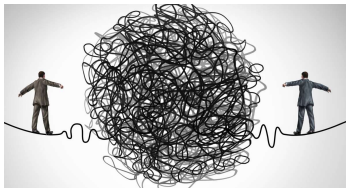

Radboudumc

7

Therapeutische benadering - uitgangspunten

- Behandeling patiënt en naaste(n) samen
- Van ruis naar rust
  - Educatie – visueel maken
  - Wat kan iemand nog wel?
  - Positieve feedback
  - Veiligheid
  - Autonomie

Radboudumc

8

Veranderingen in de communicatie - Carola

Radboudumc

9

Veranderingen in de communicatie bij Carola

Heel veel veranderingen
Ik kan nog best wel goed praten
Ik heb moeite om mensen te verstaan (begrijpen)
Je wordt er stresser in
Ik praat veel te snel
Soms zeg je verkeerde woorden
Soms zijn woorden echt weg
Het is Japans voor mij

Radboudumc

10

Veranderingen in de communicatie bij Ad

Spreken is afhankelijk van het tijdstip van de dag

Als ze niet rust dan kan ze niet op de woorden komen

Radboudumc

11

Oefening

Eerste les: voorkom stress!!

Radboudumc

12

© Radboudumc

Stress → Rust

- Omgeving informeren
- Coping strategieën
- Oefenen
- Wat geeft rust?

Radboudumc

13

Educatie

- Informatie is motivatie
- Meer begrip voor veranderingen in gedrag en communicatie
- Meer bereidheid tot aanpassen communicatie
- Minder miscommunicatie
- Rust

Radboudumc

14

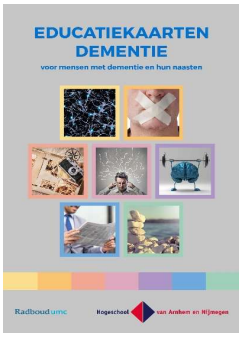

Radboudumc

15

Resultaten onderzoek

- Behandeling is overdraagbaar middels scholing en oefening in de praktijk
- Logopedisten zijn enthousiast
- Deelnemers zijn tevreden: logopedisten geven hen houvast en rust
- Deelnemers geven de interventie gemiddeld een 8 en zouden het unaniem aan anderen aanbevelen
- Conclusie: wetenschappelijk onderbouwde behandelmethode, met duidelijke kaders, die kennis en creativiteit vraagt van logopedisten die affiniteit hebben met deze doelgroep

Radboudumc

16

Toekomst

- Website in ontwikkeling
- Eind 2020 scholing beschikbaar

Radboudumc

17

Key message

Logopedisten kunnen een rol kunnen hebben bij dementiebehandeling.

Meerwaarde:
- Informatie en antwoorden
- Meer begrip en inzicht
- Meer grip op de situatie
- Adequate coping en inzetten compensaties
- Rust

Radboudumc

18

© Radboudumc

“Dementie en logopedie horen bij elkaar!”

Quote van mantelzorger, interview 2015

Radboudumc

19

© Radboudumc